

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η
118/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη για αυτό τόπο την 31.3.2025 και ώρα 11:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο, Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη και Γεώργιο Βλαβιανό. Από το μέλος Ιωάννης Μιχελάκης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η πιθανή παραβίαση από τον ιδιώτη Α1 της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας, αρχικώς με την γραμμική προβολή, στις 31.1.2025, και εν συνεχεία με την ανάρτηση για κατά παραγγελία παρακολούθηση, σε κανάλι με το όνομα «ANTE ΓΕΙΑ OFFICIAL», στην πλατφόρμα του YouTube, στη διεύθυνση <https://www.youtube.com/watch?v=WXp2bFCNMlg>, οπτικοακουστικού περιεχομένου που ενδεχομένως: α) θέτει σε κίνδυνο την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων, β) υποκινεί σε βία και μίσος κατά προσώπων και ομάδων προσώπων βάσει της φυλής και της εθνικής και εθνοτικής καταγωγής, γ) μεταδίδεται χωρίς την εγγραφή του παρόχου του στο οικείο μητρώο του άρθρου 37 παρ. 1 του Ν. 4779/2021.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 31/11.2.2025, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα - νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά, που υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 274/ΕΣ/13.2.2025 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, παρέστη για λογαριασμό του εγκαλουμένου ο πληρεξούσιος δικηγόρος του Δημήτριος Νάκος. Ερωτηθείς από την Πρόεδρο, ο

Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 15.4.2025, ώρα 14:00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο εγκαλούμενος κατέθεσε στη Γραμματεία του ΕΣΡ το με αριθμό πρωτοκόλλου 1912/14.4.2025 υπόμνημα.

Την 23.6.2025 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόντες ο αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης και το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση το μέλος Ιωάννη Μιχελάκη, ο οποίος δεν μετείχε στη συνεδρίαση της 31.3.2025 κατά την οποία έλαβε χώρα η ακρόαση του εγκαλουμένου, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου 274/ΕΣ/13.2.2025 νομική εισήγηση που συνέταξε ο ειδικός επιστήμων-νομικός Γεώργιος Αναγνωσταράς, το με αριθμό πρωτοκόλλου 1912/14.4.2025 υπόμνημα του εγκαλουμένου, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και στη συνέχεια αποχώρησε. Το μέλος Ιωάννης Μιχελάκης δήλωσε ότι ενημερώθηκε πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζητήσεως της 31.3.2025 και η δήλωσή του αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε το επίμαχο οπτικοακουστικό υλικό και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την ενδεχόμενη επιβολή, σε περίπτωση παραβάσεων, των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος αυτός κρατικός έλεγχος αποσκοπεί μεταξύ άλλων στην προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας και στον σεβασμό της προσωπικότητας και της αξίας των αναφερόμενων προσώπων.
2. Κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2863/2000: *«Το ΕΣΡ ασκεί τον προβλεπόμενο στο Σύνταγμα άμεσο έλεγχο στον τομέα της παροχής ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών κάθε είδους, με την έκδοση εκτελεστών ατομικών διοικητικών πράξεων...»*. Επίσης, κατά το άρθρο 33 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: *«Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, όλες οι αρμοδιότητες του παρόντος, καθώς και η επίβλεψη της εφαρμογής των κανόνων του και η επιβολή κυρώσεων για τις παραβιάσεις τους, ανατίθενται στο Ε.Σ.Ρ., που είναι ανεξάρτητη αρχή και απολαμβάνει πλήρους λειτουργικής ανεξαρτησίας από την Κυβέρνηση και από οποιονδήποτε άλλον κρατικό και ιδιωτικό φορέα»*. Εξάλλου, κατά το άρθρο 36 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: *«Σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 8, των παρ. 1-3 και 7-9 του άρθρου 9, των παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 10, των άρθρων 12, 13, 14, 15, 16, των παρ. 1-2 του άρθρου 17, του άρθρου 18, της παρ. 1 του άρθρου 19, των παρ. 1-2 του άρθρου 20, των άρθρων 21, 23, 24, 25, 26, 27, και των παρ. 1-2 του άρθρου 28 από πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας, συνδρομητικών ή μη, το Ε.Σ.Ρ. επιβάλλει τις κυρώσεις που προβλέπονται στον ν. 2644/1998 (Α' 233) και τον ν. 2328/1995 (Α' 159), αντιστοίχως»*.
3. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 4779/2021, το οποίο ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία το άρθρο 1 παρ. 1 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1808, ορίζει τα ακόλουθα: *«Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νοούνται ως: α) «υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων»: αα) η υπηρεσία όπως ορίζεται στα άρθρα 56 και 57 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), κύριος σκοπός της οποίας ή ενός διαχωρίσιμου*

τμήματος αυτής με αυτοτελές περιεχόμενο και λειτουργία σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα ή μία βασική λειτουργία της υπηρεσίας είναι η παροχή προγραμμάτων, υπό τη συντακτική ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών μέσω επικοινωνίας προς το ευρύ κοινό, με σκοπό την ενημέρωση, την ψυχαγωγία ή την επιμόρφωση μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά την έννοια της υποπερ. 9 της περ. Α) του άρθρου 110 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Η υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων είναι είτε τηλεοπτική εκπομπή, σύμφωνα με την περ. θ) της παρούσας, είτε κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων, σύμφωνα με την περ. ια) ή αβ) η οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση σύμφωνα με την περ. ιβ)... γ) «πρόγραμμα»: σειρά διαδοχικώς κινούμενων εικόνων, με ή χωρίς ήχο, που συνιστά, ανεξαρτήτως της διάρκειάς τους, αυτοτελές στοιχείο, στο πλαίσιο προγραμματισμού ή καταλόγου ο οποίος καταρτίζεται από τον πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας και περιλαμβάνει, ιδίως, ταινίες μεγάλου μήκους, βιντεοκλίπ, αθλητικά γεγονότα, κωμικές σειρές, ντοκιμαντέρ, παιδικά προγράμματα και έργα δραματολογίας... ζ) «πάροχος υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει τη συντακτική ευθύνη για την επιλογή του οπτικοακουστικού περιεχομένου της οικείας υπηρεσίας και καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτό οργανώνεται... θ) «τηλεοπτική εκπομπή»: γραμμική υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων που παρέχεται από τον οικείο πάροχο για την ταυτόχρονη παρακολούθηση από το κοινό προγραμμάτων βάσει χρονολογικά προγραμματισμένων μεταδόσεων. ι) «τηλεοπτικός οργανισμός»: πάροχος υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας που προσφέρει τηλεοπτικές εκπομπές. ια) «κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων»: η μη γραμμική υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων που παρέχεται από τον οικείο πάροχο για την παρακολούθηση προγραμμάτων σε χρονική στιγμή που επιλέγει ο χρήστης με αίτημά του, από κατάλογο προγραμμάτων του παρόχου».

4. Οι έννοιες της «υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων» και του «προγράμματος» εξειδικεύτηκαν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Υπόθεση C-347/14 New Media Online GmbH κατά Bundeskommunikationssenat, ECLI:EU:C:2015:709, η δοθείσα δε ερμηνεία είναι νομικώς δεσμευτική για κάθε εθνική αρχή κράτους μέλους που καλείται να αποφανθεί επί ομοίου ζητήματος - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114552>. Η απόφαση αυτή εντάσσει στις έννοιες της «υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων»

και του «προγράμματος» κάθε οπτικοακουστικό υλικό, που παρέχεται στο κοινό μέσω ελεύθερα προσβάσιμων ηλεκτρονικών ιστοτόπων και το οποίο μπορεί να έχει επιπτώσεις σε αυτούς που το παρακολουθούν ανάλογες με εκείνες που προκαλούνται από τη μετάδοση αντίστοιχου υλικού από τους κλασικούς παρόχους μέσων επικοινωνίας. Σύμφωνα με την απόφαση, η υπαγωγή αυτού του υλικού στην έννοια της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και σε εκείνη του προγράμματος αποβλέπει αφενός να συμβάλει στην ομοιόμορφη προστασία του κοινού και αφετέρου να εξασφαλίσει την εφαρμογή των ίδιων νομικών κανόνων στους φορείς που απευθύνονται στους ίδιους κατά τεκμήριο αποδέκτες, αποφεύγοντας με αυτόν τον τρόπο στρεβλώσεις, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πρακτικές που ανταγωνίζονται με αθέμιτο τρόπο την παραδοσιακή τηλεόραση και που αποσκοπούν στην καταστρατήγηση υφιστάμενων νομικών υποχρεώσεων. Δεν εντάσσεται αυτό το υλικό στην έννοια της οπτικοακουστικής υπηρεσίας, αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που έχει σαφώς συμπτωματικό και παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με την κύρια υπηρεσία που παρέχεται από ηλεκτρονικό ιστότοπο, ο οποίος έχει ως βασικό του αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών μη προσομοιαζουσών με τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων. Η εξέταση αυτή θα πρέπει να γίνεται με ουσιαστικό τρόπο και να λαμβάνει υπόψη προεχόντως αν η οικεία υπηρεσία έχει ως τέτοια, και ανεξαρτήτως του πλαισίου στο οποίο παρέχεται, κύριο σκοπό την παροχή προγραμμάτων προς ενημέρωση, ψυχαγωγία και επιμόρφωση του ευρέως κοινού. Ακόμα και ολιγόλεπτο οπτικοακουστικό περιεχόμενο προσφερόμενο μέσω ενός ηλεκτρονικού ιστοτόπου μπορεί να εμπίπτει στην έννοια της οπτικοακουστικής υπηρεσίας, όταν προκύπτει η ύπαρξη ενός τέτοιου αυτοτελούς ενημερωτικού ή/και ψυχαγωγικού και επιμορφωτικού σκοπού.

5. Εξάλλου, κατά την αιτιολογική σκέψη 3 του προοιμίου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1808 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου: *«Η οδηγία 2010/13/ΕΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει μόνο για τις υπηρεσίες που έχουν ως κύριο σκοπό την παροχή προγραμμάτων ενημερωτικού, ψυχαγωγικού ή εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Η απαίτηση ως προς τον κύριο αυτόν σκοπό θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι ικανοποιείται εάν η υπηρεσία έχει οπτικοακουστικό περιεχόμενο και μορφή που μπορούν να διαχωριστούν από την κύρια δραστηριότητα του παρόχου υπηρεσιών, όπως τα αυτοτελή τμήματα ηλεκτρονικών*

εφημερίδων που περιέχουν οπτικοακουστικά προγράμματα ή βίντεο παραγόμενα από χρήστες, όταν τα τμήματα αυτά μπορούν να θεωρηθούν διαχωρίσιμα από την κύρια δραστηριότητά τους. Μια υπηρεσία θα πρέπει να θεωρείται ότι είναι ακριβώς αναπόσπαστο συμπλήρωμα της κύριας δραστηριότητας, λόγω των στοιχείων που συνδέουν την προσφορά οπτικοακουστικής υπηρεσίας με την κύρια δραστηριότητα όπως η παροχή ειδήσεων σε γραπτή μορφή. Υπό την έννοια αυτή, οι τηλεοπτικοί σταθμοί ή κάθε άλλη οπτικοακουστική υπηρεσία υπό τη συντακτική ευθύνη παρόχου υπηρεσιών μπορούν να συνιστούν αφ' εαυτών υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, ακόμη και εάν παρέχονται σε πλατφόρμα διαμοιρασμού βίντεο, χαρακτηριστικό της οποίας είναι η απουσία συντακτικής ευθύνης. Στις περιπτώσεις αυτές, εναπόκειται στους παρόχους που φέρουν τη συντακτική ευθύνη να συμμορφώνονται με την οδηγία 2010/13/ΕΕ». Συνακολούθως, ακόμα και οπτικοακουστικό περιεχόμενο που παρέχεται μέσω ηλεκτρονικών πλατφορμών χαρακτηριζόμενων από την έλλειψη συντακτικής ευθύνης επί του αναρτώμενου σε αυτές υλικού μπορεί να υπάγεται στην έννοια της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και να ελέγχεται επομένως ως τέτοιο, εφόσον πληρούνται κατά τα λοιπά οι σχετικές νόμιμες προϋποθέσεις, κατά τα αναλυθέντα στις σκέψεις 3 και 4 της παρούσας.

6. Με τις ΣτΕ 1349/2023 και ΣτΕ 1350/2023, κρίθηκε ότι η ελεγκτική και κυρωτική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ασκείται και επί των παρόχων που μεταδίδουν οπτικοακουστικό περιεχόμενο μέσω ηλεκτρονικών ιστοτόπων. Για τους παρόχους όμως που προβαίνουν σε μια τέτοια μετάδοση χωρίς να είναι ταυτοχρόνως ιδιοκτήτες παραδοσιακών τηλεοπτικών σταθμών, κρίθηκε ότι η αρμοδιότητα αυτή καταλαμβάνει, βάσει των κανόνων της αμιγώς εθνικής νομοθεσίας, μόνο τις πράξεις εκείνες που τυποποιούνται ρητώς ως αδικήματα στους κανόνες του Ν. 4779/2021, οι οποίοι ενσωματώνουν τις ρυθμίσεις της τροποποιημένης Οδηγίας 2010/13/ΕΕ. Για το αν ενδεχομένως προκύπτει ερμηνευτικός και επί των παρόχων αυτών κάποια ευρύτερη αρμοδιότητα ελέγχου και επιβολής κυρώσεων για το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, βάσει των ενωσιακών κανόνων και επιταγών, αποφασίστηκε η αποστολή σχετικού προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις ΔΕΕ C-555/23 & ΔΕΕ C-556/23).
7. Εξάλλου, οι πάροχοι μέσων επικοινωνίας υποχρεούνται να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία των ανηλίκων από την προβολή οπτικοακουστικού περιεχομένου

που μπορεί να έχει αρνητική επίπτωση στην ηθική και πνευματική τους ανάπτυξη. Ειδικότερα, το άρθρο 9 παρ. 1 του Ν. 4779/2021 ορίζει τα εξής: «Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων που ενδέχεται να είναι επιβλαβείς για τη σωματική, ψυχική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, παρέχονται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι, υπό κανονικές συνθήκες, οι ανήλικοι δεν θα τις ακούν ούτε θα τις βλέπουν. Ενδεδειγμένα μέτρα αποτελούν, ιδίως, η σήμανση των προγραμμάτων, η επιλογή της ώρας μετάδοσής τους, η χρήση προσωπικών αριθμών αναγνώρισης (κωδικών PIN), τα μέσα εξακρίβωσης της ηλικίας ή άλλα τεχνικά μέτρα, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Το πλέον επιβλαβές περιεχόμενο, όπως είναι η αδικαιολόγητη βία και η πορνογραφία, υπόκειται στα αυστηρότερα μέτρα».

8. Επίσης, οι πάροχοι μέσων επικοινωνίας υποχρεούνται να μην υποκινούν, έστω και με έμμεσο τρόπο, στη βία και το μίσος κατά προσώπων και πληθυσμιακών ομάδων. Ειδικότερα, το άρθρο 8 του Ν. 4779/2021 ορίζει τα εξής: «Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων δεν πρέπει να εμπεριέχουν υποκίνηση σε βία ή μίσος εναντίον ομάδας ανθρώπων ή μέλους ομάδας που προσδιορίζεται με βάση τα χαρακτηριστικά της φυλής, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τη θρησκεία, την αναπηρία, τον γενετήσιο προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου». Αυτονοήτως, η προβολή περιεχομένου που υποκινεί, έστω και έμμεσα, στη βία και το μίσος είναι επιβλαβής και για την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων.
9. Επιπλέον, το άρθρο 37 παρ. 1 του Ν. 4779/2021 ορίζει τα εξής: «Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα πάροχοι υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας, γραμμικών ή μη γραμμικών, συνδρομητικών ή ελεύθερης λήψης, εγγράφονται στο Μητρώο Επιχειρήσεων που τηρείται στο Τμήμα Ελέγχου Διαφάνειας του Ε.Σ.Ρ.. Το Ε.Σ.Ρ. προσδιορίζει, με απόφασή του, τα στοιχεία που, ανά κατηγορία, υποβάλλουν οι πάροχοι για την εγγραφή τους, και τα οποία περιλαμβάνουν, κατ' ελάχιστο, την επωνυμία του παρόχου, την έδρα του, τα στοιχεία των νομίμων εκπροσώπων του, πλήρη στοιχεία επικοινωνίας και πληροφορίες για το καθεστώς ιδιοκτησίας του παρόχου, καθώς και τον εγκεκριμένο ή σχεδιαζόμενο προγραμματισμό μεταδόσεων ή κατάλογο προγραμμάτων που θα περιλαμβάνει την κατηγορία προγραμμάτων. Αν ο σχεδιαζόμενος προγραμματισμός μεταδόσεων ή κατάλογος προγραμμάτων δεν έχει εγκριθεί από αρμόδια αρχή, η έγκρισή του από το Ε.Σ.Ρ. αποτελεί προϋπόθεση για την εγγραφή του παρόχου στο οικείο μητρώο». Συναφώς, το άρθρο 5 παρ. 1 της

Απόφασης ΕΣΡ 1/2022 (ΦΕΚ Β΄ 3811) προβλέπει τα ακόλουθα: «Η προηγούμενη έγκριση υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων από το ΕΣΡ αποτελεί προϋπόθεση για τη νόμιμη παροχή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 37 του ν. 4779/2021».

10. Τέλος, κατά τα στοιχεία β΄ και ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ. ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, από την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και από τους ισχυρισμούς του εγκαλουμένου (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

Στις 31.1.2025 προβλήθηκε από το ηλεκτρονικό κανάλι του εγκαλουμένου «ANTE ΓΕΙΑ OFFICIAL» η εκπομπή «ANTE ΓΕΙΑ». Μετά την αρχική γραμμική προβολή της, η εκπομπή αναρτήθηκε στο <https://www.youtube.com/watch?v=WXp2bFCNMlg> ώστε να είναι ελεύθερος προσβάσιμη κατά παραγγελία σε όποιον επιθυμούσε να την παρακολουθήσει μαγνητοσκοπημένη.

Ο παρουσιαστής της ελεγχόμενης εκπομπής συνομίλησε με παρεμβαίνοντα πρόσωπα μέσω τηλεφώνου. Οι συνομιλίες χαρακτηρίζονταν από τη χρήση συνεχούς και ακραίου υβρεολόγιου κατά των οπαδών και των παραγόντων αντίπαλων ομάδων, ενώ ενίοτε οι ύβρεις και οι προσβλητικοί χαρακτηρισμοί του παρουσιαστή στρέφονταν και κατά των συνομιλητών του.

Στο χρονικό σημείο 41:20 του αναρτημένου στο ηλεκτρονικό κανάλι οπτικοακουστικού αρχείου, παρενέβη τηλεφωνικώς αγνώστου ταυτότητας άντρας και αναφέρθηκε στο θέμα της παρουσίας στο παιχνίδι καλαθοσφαίρισης Ολυμπιακός – Εφές του ανήλικου γιου του τουρκικής υπηκοότητας προπονητή της ομάδας μπάσκετ του Παναθηναϊκού.

Ακολούθησε η εξής συνομιλία μεταξύ του παρουσιαστή και του παρεμβαίνοντος:

Παρεμβαίνων: *Η σημερινή νίκη είναι αφιερωμένη στο παιδάκι του Β1, που ήρθε στο γήπεδο να δει την Εφές.*

Παρουσιαστής: *Ναι, αυτό το μπάσταρδο γιατί ήρθε εκεί;*

Παρεμβαίνων: *Μπράβο. Δεν πειράζει, του κάναμε δώρο αυτό που είδε, να βλέπει ένα γαμήσι live.*

Στο χρονικό σημείο 43:00 του αναρτημένου στο ηλεκτρονικό κανάλι οπτικοακουστικού αρχείου, ο παρουσιαστής της εκπομπής επανήλθε επί του θέματος και ανέφερε τα εξής:

Παρουσιαστής: *Λοιπόν, ακούστε κάτι, εγώ δεν βρίζω παιδιά και ειδικά ανήλικα. Τώρα, αυτό που είπα για τον γιο του πούστη, δεν το μετανιώνω. Αυτή η φυλή, οι Μογγόλοι, ούτε ιστορία έχουν ούτε τίποτα. Απλά, έχει υποφέρει η Ελλάδα μας από πολλά χρόνια πριν και τους μισώ. Το λέω ξεκάθαρα. Δεν κρύβομαι, τους μισώ. Έχουνε κάνει και την εισβολή στην Κύπρο, είναι ένας λαός μπάσταρδος, επεμβαίνει και πολεμάει μόνο σε τέτοιες περιπτώσεις, όπως εκεί κάτω τώρα που γίνεται ένας πόλεμος, να πάει να επέμβει. Δεν πολεμάει ποτέ στα ίσια, στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο δεν μπήκε ποτέ. Είναι ένας λαός, κακός λαός, και τους μισώ. Και για αυτό είπα αυτή τη λέξη για το μπάσταρδάκι του. Και δεν το μετανιώνω. Όλα τα άλλα τα παιδιά ολονών των χωρών τα σέβομαι και τα αγαπάω. Αυτά τα πούστικα τα μπάσταρδα, ποτέ. Μεγαλώναν και σφάζαν Έλληνες. Τότε. Να τους χαιρέστε εκεί στον Παναθηναϊκό.*

III. Υπαγωγή

Στο κανάλι «ANTE ΓΕΙΑ OFFICIAL» βρίσκονται αναρτημένες πολλές εκατοντάδες ακόμα μεταδόσεις άλλων ημερομηνιών της εκπομπής «ANTE ΓΕΙΑ», η οποία προβάλλεται αρχικά γραμμικώς τρεις φορές την εβδομάδα και στη συνέχεια αποθηκεύεται στο κανάλι παρέχοντας ελεύθερη κατά παραγγελία πρόσβαση στο ενδιαφερόμενο κοινό.

Από την περιήγηση στην κεντρική ιστοσελίδα του ηλεκτρονικού καναλιού, προκύπτουν εξάλλου και τα ακόλουθα:

- Απευθύνεται πρόσκληση εγγραφής στο κανάλι, με το εξής περιεχόμενο: «*Το επίσημο κανάλι της εκπομπής. Απόλαυσε εδώ όλες τις εκπομπές αλλά και τα Best Of*

από τον ΑΙ και τον ΓΙ . Για να μη χάνεις επεισόδια μη ξεχάσεις να πατήσεις *Subscribe* και... ANTE ΓΕΙΑ! *Subscribe Official YouTube Channel:* <http://bit.ly/AnteGeiaOfficial>».

- Μπορεί κάποιος ενδιαφερόμενος να αποκτήσει πρόσβαση σε προνόμια συνδρομητών, καταβάλλοντας μηνιαίως ένα ποσό που κυμαίνεται από τα 3,99 ευρώ έως και τα 24,99 ευρώ το μήνα ανάλογα με τα παρεχόμενα προνόμια.
- Για ηλεκτρονική επικοινωνία με το κανάλι, γίνεται παραπομπή στο info@digitalminds.com.

Το πρόσωπο στο οποίο ανήκει το εν θέματι ηλεκτρονικό κανάλι αποτελεί αναμφισβήτητα πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας κατά την σχετική έννοια του νόμου, καθώς από τα υπάρχοντα στοιχεία προκύπτει ότι:

- Βρίσκονται εγγεγραμμένα στο κανάλι περί τα 167.000 άτομα.
- Υπάρχουν αναρτημένα στο κανάλι πάνω από 2.000 αρχεία οπτικοακουστικού περιεχομένου, που έχουν συγκεντρώσει συνολικώς περί τις 71.600.000 θεάσεις. Ειδικώς το βίντεο στο οποίο αφορά ο έλεγχος είχε συγκεντρώσει κατά τον χρόνο της κλήσης του εγκαλουμένου σε ακρόαση περί τις 34.000 θεάσεις από την ημέρα της αρχικής προβολής του.
- Πριν από την προβολή του κάθε βίντεο προηγείται η προβολή οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών, ενώ αντίστοιχα προωθητικά μηνύματα παρεμβάλλονται και κατά την προβολή του οικείου οπτικοακουστικού περιεχομένου.

Είναι επομένως προφανές: α) αφενός ότι το εμπλεκόμενο στις επίμαχες μεταδόσεις πρόσωπο αποτελεί πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας και β) αφετέρου ότι οι ηλεκτρονικώς αναρτώμενες από αυτό εκπομπές εμπίπτουν στην έννοια της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων, κατά την έννοια του νόμου και της σχετικής ενωσιακής νομολογίας (άρθρο 2 παρ. 1 περ. αα και ζ του Ν. 4779/2021 και Απόφαση ΔΕΕ C-347/14 New Media Online). Είναι ειδικότερα προφανές ότι πρόκειται για παροχή οπτικοακουστικού τύπου υπηρεσιών με τρόπο απολύτως οργανωμένο και συστηματικό, που προσομοιάζει επομένως με την παροχή οπτικοακουστικού περιεχομένου από τους παραδοσιακούς παρόχους. Όσον αφορά ειδικότερα το

οικονομικό όφελος που συνεπάγεται για τον φορέα του η λειτουργία του ηλεκτρονικού αυτού καναλιού, αυτό προκύπτει από: i) τις χρηματικές καταβολές των προβαλλόμενων χορηγών του, ii) τις χρηματικές εισφορές των συνδρομητών του καναλιού, iii) τα χρήματα που καταβάλλονται από την ηλεκτρονική πλατφόρμα βάσει του αριθμού των θεάσεων του κάθε αναρτημένου αρχείου και του αριθμού των συνδρομητών (<https://support.google.com/youtube/answer/72857?hl=en>).

Βάσει επομένως των ΣτΕ 1349/2023 και ΣτΕ 1350/2023 αποφάσεων, συντρέχει ελεγκτική και κυρωτική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης βάσει των προβλέψεων του Ν. 4779/2021 όσον αφορά τον εγκαλούμενο και το προβληθέν από αυτόν οπτικοακουστικό περιεχόμενο.

Με το γραπτό του υπόμνημα, συνομολογεί ο εγκαλούμενος ότι ακούστηκαν από αυτόν κάποιοι απρεπείς χαρακτηρισμοί. Προβάλλεται ωστόσο ο ισχυρισμός ότι στόχος ήταν να επισημανθεί μια προγενέστερη απρεπής συμπεριφορά του πατέρα του ανηλίκου (και συγκεκριμένα η απαίτηση του να μην αναρτηθεί σε πρόσφατο αγώνα καλαθοσφαίρισης πανό για την γενοκτονία των Ελλήνων-Κυπρίων και την τουρκική εισβολή στα κατεχόμενα κυπριακά εδάφη) και όχι να τεθεί σε κίνδυνο η ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων και να γίνει προαγωγή της βίας και του μίσους κατά αναφερόμενων προσώπων και ομάδων προσώπων. Αναφέρει επίσης ο εγκαλούμενος ότι η παρουσία του ανηλίκου στο γήπεδο σχολιάστηκε από αυτόν μόνο όταν του ετέθη το θέμα από παρεμβαίνοντα στην εκπομπή του και συνομολογεί ότι ήταν λάθος ο εν λόγω σχολιασμός και γενικότερα η αναφορά του σε πολιτικά ζητήματα στο πλαίσιο μιας καθαρά αθλητικής εκπομπής. Αναφέρει τέλος ο εγκαλούμενος ότι παρασύρθηκε από το εθνικό του αίσθημα και προσθέτει ότι ήταν μια «κακιά στιγμή και μια άσχημη παρένθεση, η οποία θα πρέπει να κλείσει εδώ» και η οποία ουδέποτε θα επαναληφθεί στο μέλλον.

Λόγω όμως του ακραίως βωμολοχικού της περιεχομένου, η ελεγχόμενη εκπομπή συνεπαγόταν προφανείς κινδύνους για την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων. Ωστόσο, προβλήθηκε αρχικά γραμμικώς και αναρτήθηκε στη συνέχεια ηλεκτρονικώς παρέχοντας ελεύθερη κατά παραγγελία πρόσβαση στο κοινό χωρίς καμία απολύτως σήμανση καταλληλότητας και χωρίς να ελέγχεται με μέσα εξακρίβωσης της ηλικίας και άλλα τεχνικά μέτρα η τυχόν ανηλικότητα των προσώπων που επιχειρούσαν να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτή. Οι κίνδυνοι για τους

ανηλίκους επιτείνονταν επίσης και από τα μηνύματα που εκπέμπονταν μέσω της εκπομπής, όπως ιδίως ότι είναι νομικώς και ηθικώς επιτρεπτό να καταφέρεται κανείς με ύβρεις κατά ανηλίκων προσώπων λόγω της καταγωγής τους και παρά το γεγονός ότι η προσωπικότητα και η αξία του ανθρώπου προστατεύονται απολύτως τόσο σε εθνικό (άρθρα 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος) όσο και σε ενωσιακό (άρθρο 1 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης) επίπεδο.

Ομοίως επικίνδυνο για τους ανηλίκους ήταν και το κήρυγμα μίσους στο οποίο προέβη ο εγκαλούμενος κατά κάθε προσώπου τουρκικής υπηκοότητας. Τα όσα ανέφερε άλλωστε επί του θέματος προήγαγαν επίσης τη βία και το μίσος κατά προσώπων και ομάδων προσώπων με βάση τα χαρακτηριστικά της φυλής και την εθνική και εθνοτική τους καταγωγή.

Σημειώνεται εξάλλου ότι όφειλε ο εγκαλούμενος, ως επαγγελματίας του χώρου, να είχε αιτηθεί την εγγραφή του στο οικείο μητρώο επιχειρήσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, καθώς η έγκριση της εγγραφής του στο ως άνω μητρώο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη νόμιμη παροχή των οπτικοακουστικών υπηρεσιών του, υποχρέωση όμως στην οποία επίσης παρέλειψε να συμμορφωθεί.

Ενόψει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι ο εγκαλούμενος παραβίασε τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις που αφορούν στην προστασία της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων και την υποκίνηση της βίας και του μίσους κατά προσώπων με βάση τη φυλή και την εθνική και εθνοτική τους καταγωγή. Επομένως, πρέπει να του επιβληθεί διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως του εγκαλουμένου και το γεγονός ότι αυτός έχει τιμωρηθεί κατά το πρόσφατο παρελθόν για οπτικοακουστικό περιεχόμενο που προβλήθηκε μέσω του ηλεκτρονικού καναλιού του «ANTE ΓΕΙΑ OFFICIAL» (ΕΣΡ 7/2023) κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο: α) των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την προσβολή της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων και β) των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την υποκίνηση της βίας και του μίσους κατά προσώπων και ομάδων προσώπων βάσει της φυλής και της εθνικής και εθνοτικής καταγωγής.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Δέχεται, ομοφώνως, ότι ο Α1 , φορέας του ηλεκτρονικού καναλιού «ΑΝΤΕ ΓΕΙΑ OFFICIAL», παραβίασε τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις, κατά τα ειδικότερα περιγραφόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει σε αυτόν τη διοικητική κύρωση του προστίμου α) των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την προσβολή της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων και β) των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την υποκίνηση της βίας και του μίσους κατά προσώπων και ομάδων προσώπων βάσει της φυλής και της εθνικής και εθνοτικής καταγωγής.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστική κατά:

Του Α1 , κατοίκου, κατόχου του με αριθμόν ΑΔΤ, ΑΦΜ,

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 23^η Ιουνίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 14^η Νοεμβρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ